ŽENSKÁ HLÍDKA

Pořadatelka M. Durešová

Vlasta Bělská:

MÁ VESNA

Zítra bybst lepe kráčet v dáli
a slyším její něžný hlas —
což snad mé síly z mrtvých vstaly
a květy lásky znovu vzplály?
O, toť má Vesna těpytný jas!

Má krásno — lahřej svojí cností
můj život strastmi trápený,
v tvém světě pukněm hody radosti
a v jedném světě, lepší vlasti,
jen v dali mé jsou pohřbeny.

Již kráčí! Nuž, dej na svém srdci
mým novým vzniknout nadějím;
v proudu, v němž se hed mety ztrácí,
a vzrostá nová síla k práci
já svoji duši napojím.

* * *

PODZIM.

Již tento měsíc, dne 23., začíná podzim, a tož je třeba se zase zásobovati prádlem a potravou pro zimní období. Těm, kteří mají prostředky, aby si mohli nakoupiti teplého oděvu, pokrmu a paliva, je snadno se zaopatřiti, ale hůře je těm, kteří jsou v bědném postavení a takových rodin je mnoho, zvláště tam za mořem, kde řádila válka, tam jsou dosud poměry bědné. Je pravda, že máme utvořené výpomocné dobročinné společnosti, ale společnosti musí předem míti finance ku práci své, a ty finance musíme zaopatřiti my, každý z nás, musíme pamatovati, abychom pomohli těm ubohým trpícím, kteří jsou k smrti vysíleni nedostatkem potravin po tolika roků. Válka se zbraněmi do jisté míry ochábla, ale válka o existenci, o živobytí panuje dosud mezi chudým lidem a zvláště mezi těmi ubohými sirotky, kteří nemají rodičů, již by se o ně starali.

I my zde máme co dělati, abychom čelili drahotě všeho, čeho pro svoji domácnost potřebujeme, ale přece vzlor všemu můžeme nějakým cením ještě alespoň potud vypomoci, nežli se naše nová Československá republika trochu vzpamatuje. Zima a hlad jsou oba velice zlí dotíravci a jen potravou a oděvem se dají zažehnati. Proto každá dosti malá pomoc bude těm ubohým vítána.

* * *

Příspěvky sirotkům Útulny Ženské v Brně.

Řád Nový Domov, čís. 176, ZČBJ., v Belvidere, So. Dak., sbírka mezi členy, zasílá tajemník, pan Jos. Vlček, Belvidere, S. D.	$31.00
Paní Mary Halla, El Campo, Texas	2.00
Paní Antonie Matějková a její dcera, Crete, Neb.	10.00
Pan Frank Tábor, Hayes Center, Neb.	2.00
Celkem	$45.00
Dříve oznámeno	$10.00
Úhrnem	$55.00

Jak naši ctění čtenáři seznali z dopisu slečny Stejskalové, ředitelky tohoto ústavu, jenž byl uveřejněn před nějakým časem, chovanci útulny nalézají se přímo v bědném stavu a nedostatek zírá se všech stran, neboť v čase války nebylo žádných příjmů.

* * *

Vypočítavost je dnes jedním z nejmodernějších faktorů v našem denním životě. Této methody se užívá skorem v každém povolání a ve všech zástojích v obchodech a dílnách zvláště, ale nikdy se jí neužívalo tolik v soukromém našem životě, jako v nynější době a to pro zisk a slávu.

*

Nedůslednost, zvláště ve vážných případech, bývá často velice citelnou a někdy až osudnou.

*

Nevyčistené poměry duševní jeví ve společnosti lidské nedostatek zdravého nazírání a sebedůvěry.

*

Obyčejné jedna výstřednost následuje druhou ve společnosti lidské a to dokazuje, že zákon od lidu pro lid, přežil okolnosti starého a novým poměrům nemá podkladu k čelení.

Anna S. — Il. — V Praze I., září, 1919. — Dlužno snad v krátkosti se zmíniti, kterak pracovali v zázemí jednotlivci pro naši svobodu v době, kdy naši stateční hoši krváceli na frontě za drahou vlasť. Snad je milým čtenářům známo něco o Maffii. Byl to kroužek "spikleneů", který informoval tajně některé politiky české o smýšlení čtyřdohody, o jejich záměrech na řešení české otázky. Mařil tím snahy jiných našich věčně loyálních politiků, kteří byli nejraději otázku českou řešili zase jen v rámci habsburské říše, netroufajíce si až do r. 1918 skoro ani sníti o československé republice. — Ke konci r. 1914 vrátil se prof. Masaryk z cesty své z Holandska. (Ač dosud ne úplně zdráv, rozmohl se totiž na své holandské cestě únavou a nastuzením a v Rotterdamu se léčil.) Byla tehdy svolána Masarykem první schůzka Maffie, v níž vyprávěl přítomným přátelům o svých zkušenostech, předčítal dopis, jejž obdržel od šéfredaktora "Timesu", Steeda, z něhož dovídali se, že má dohoda jistou také již Italii a Rumunsko, což posílilo naděje "spiklenců". Steed poslal z Londýna do Rotterdamu za sebe Scota Viatora. Tento ubytoval se v hotelu, kdež bydlel Masaryk. Nechtice se před služebnictvem stýkati, sešli se Scotus Viator a Masaryk až v noci. Dohodli se, kterak je třeba s Rakouskem zatočiti. — Před svým návratem do Čech, zastavil se Masaryk v Berlíně, aby se dověděl, jaké smýšlení je v Německu. Pak jel do Vídně jednat s německými politiky, se Srby a Chorvaty. — Ve druhé schůzce Maffie dovídají se její stoupenci, jaké kroky se navrhují proti velezrádným českým městům, zejména proti Radnici, Benešovu a Jindř. Hradci. — Jak vypravuje dr. Veselý, tyto i jiné zprávy opisoval český sluha ministra vnitra Heinolda ve Vídni a předával je potom Macharovi. (Sluhu onoho získal pro tyto cenné služby prof. Moudrý, který se s ním dobře znal.) Machar poznamoval pak do Prahy nenápadně. Rukopis pro "Naši dobu" již došel, pokyn to, že zase už něco od sluhy má, aby si někdo z Maffie pro to osobně do Vídně dojel. — Jsa dosud churav, žádal Masaryk za pas k cestě do Italie pro svoji zotavenou, taktéž pro svoji dceru Olgu. Bylo to také záminkou, aby nerušeně mohl odcestovati za svým posláním. V prosinci odjel do ciziny. Dr. Beneš svolal pak ještě několikrát schůzku. Mezitím odejel do Švýcar, setkal se s Masarykem, o čemž v Maffii po svém návratu vyprávěl, zmíniv se, že hodlá též do ciziny prchnouti. — Zprávy pro Masaryka do Švýcar určené uveřejňoval dr. Beneš v Malém oznamovateli "Nár. Politiky", zejména ve formě milostných insertních pozdravů. — Bylo ujednáno, že po odjezdu dra. Beneše bude obstarávat spojení s cizinou dr. Šámal, a kdyby tento snad byl zatčen, aby úkol ten převzal dr. Veselý, který se ve svém vypravování zmiňuje o tom, že sice dr. Šámal zatčen nebyl, ač policie měla nějaké tušení o pikleck jeho; ale před bytem Šámalovým číhal stále jeden detektiv a jiný dole před domem. Když někdo od doktora vyšel, tajný nahoře udělal mu křídou čáru na kabátě aby ten tajný dole věděl, že je to Šámalův spiklenec, aby šel za ním, vypátral jméno a byt. Leč důkazů policie přece nenašla, zatýkat si netroufali. A tak udrženo nadále spojení s Masarykem. — "Spiklenci" museli být opatrni na místo své schůzky, jejž museli často měniti. Scházeli se též daleko za Prahou, a to tak, že každý přišel jiným směrem a použil různého dopravního prostředku.) — Dr. Veselý, který stál u kolébky Maffie, býval nejlepším přítelem Masarykovým. Byl pak jeden z prvních, který Masaryka uvítal při jeho návratu hned na pomezí českého státu. "Velezrádce stihl roku velezrádci," poznamenal tehdy "Večer". Oba si však mohli navzájem od srdce k tomu, co spáchali, gratulovati. — (Pokrač.)

* * *

Josefina Anyšová, Dorchester, Nebr., 29. září 1919. — Paní pořadatelka "Ženské Hlídky" mě ujistila, že nemají žádný koš, tedy jdu zase s párma řádky. Musím se přiznat, že není člověk nikdy spokojen. Minule jsem psala, že by bylo třeba trochu deště, dnes již bychom potřebovali, aby se to vyjasnilo, tak aby se mohla pšenička zasít, neboť jest již žaludek, aby byla v zemi. Též nám dešť pokazil václavské posvícení v sídle řádu Táboru. Členkyně zmíněného řádu jsme připravily dobrých zákusků a že přišlo, měly jsme se dobře, snědly jsme všechno doma. — Též jsme navštívili státní výstavu v Lincoln, zrovna tenkrát, když tam byli Omažané a byla jich hezká troška, to bylo kar k nepřehlédnutí. Myslela jsem si, zda-li pak je zle též paní pořadatelka, aneb pí. teta Vítězová? Takto jsem tam poznala dost Omažanů mezi obecenstvem podle špendlíků. Výstava se mně líbila znamenitě. Vzlety aeroplanů nás zajímaly, až nás bolelo za krkem, od hledění nahoru. Pak mě zajímalo, jak boši zavařují ovoce, při tom jeden vysvětloval, jak a co se má dělat a započnul dát gumový proužek na skleničí pod víčko, druhý hoch jej upozornil, tak to honem opravil a při tom se nemál a my jsme se musely smáti též. — Co se týče úrody, zde jest to všelijaké. Korma dá tak pohlednou úrodu, s tou budeme brzo hotovi, jen že je hodně od větru poválená, tak to bude při loupání medicína pro bolení zad. Též pšenice sypaly málo, byly poškozené rezem. Ovsy sypaly obstojně, brambor je též málo a zelí skoro žádné. Brzo již tomu bude rok, co jsme naplňovali kabelky pro československé vojíny na Rusi. Právě dnes jsme obdrželi dopis od vojína, který obdržel naši kabelku. Myslím, že kabelku ne, podle jeho dopisu, jenž zároveň přikládám, seznáte, co dostal, nebylo třeba kabelky. Jest nám to divné, kam ostatní věci přišly. Zde zasílám seznam, co vše jsme do kabelky vložili: 1 pár punčoch, 1 pár nátepníc, 2 kapesníky, 1 utěrák, 1 krabice šicích potřeb, 1 kartáček na zuby, 1 pasta na zuby, 1 kus mýdla k holení, 4 kousky mýdla toiletní, 1 kousek mýdla na praní, 1 pár šněrovadel do bot, 1 kapesní nůž, 1 hřeben, 1 zápisník, 1 tužka, 1 zrcádko, doutníky, cigarety, tabák, 1 krabici papíru a obálek, 1 krabičku mazadla na obuv a 2 kousky čokolády. Pak ať se žádný nediví, že se lid horší nad takovou spravedlností. Chtěli jsme zpříjemnit ty strašné chvíle těm, kteří nastavili své životy proti nepřátelským kulím, a zatím Bůh ví, kdo se z dárků radoval. Zároveň zasílám onen dopis k otištění v "Pokroku", uzná-li ct. redakce, že se k tomu hodí.

Obsah dopisu ze Sibiře:

Psáno v Klukvené v Sibiři, dne 23. srpna 1919.

Drazí přátelé-dobrodinci československého vojáka! — Děkuji Vám z celého srdce za Vaše dárky, jež jsem dne 21. srpna obdržel. Obsah podárků jest: 1 krabička tabáku, jedno zrcádko, 1 špulka nití, 1 tucet knoflíků a 1 kapesník. Jsem s tím velice spokojen a Vám za to povděčen, neb tady to má velikou cenu. Ve Vaší žádosti, vyhledat Vaše příbuzné, bych Vám velice rád vyhověl. Ptal jsem se našeho praporu a u 2. jízdního pluku, které tábořime tady na stanici, nezná-li ty dva bratry někdo, a obdržel jsem odpověď od všech bratří, že zajatci ze Semipalatinska jsou ponejvíce u sedmého a 6. pluku a mnoho jich jelo domů jako zajatci, když se v roce 1918 Němec tlačil do Ruska. Ale proto já ve své práci Vámi mně uložené pokračovati nepřestanu, neb si to pokládám za svoji svatou povinnost. Budu psáti k 7. a 6. pluku a ku svým známým, snad se mně přece podaří Vaši žádost vyplniti a pak vše napíši. Odpusťte, že Vás já obtěžuji a žádám Vás, byste byli tak laskavi a napsali dopis na mého bratra, dvě sestry a švagra a pozdravovali je ode mne a od bratra Vojtěcha zde ze Sibiře. Adresa jejich zní: Frank Hadač, New Prague, Minnesota. — Já jsem jim psal již několik dopisů, ale odpovědi žádné nedostávám a bratr také ne. Doufám, že mé žádosti vyhovíte, začež Vám již předem děkuji. — Ještě mnoho srdečných díků za Vaše mně cenné podárky od bratra Josefa Lexy, 23 roky stár. Na zdar! — Adresa:

Josef Lexa,
10. Českoslov. Jana Kozinyho Sladkovského pluk, — 9. rota, — 3. četa.

Ctěná přítelkyně! Těší nás, že jste opět navštívila naši ženskou stať a doufám, že přijdete častěji, když bude na venku trochu po práci. Co se týče těch zásilek vojínům, není se co diviti, ježto v tom chaosu bylo všude dosti potertů. Jest dobře, že tomu bude již brzo konec. Přijměte upřímný dík za dopis ze Sibiře, který Vám zasílám zpět. Srdečně Vás zdraví a těší se na pokračování

Pořadatelka.

* * *

Frank Tábor, Hayes Center, Nebr. — Ctěná pořadatelko "Ž. H." a redakce "Pokroku Západu"! Zde vám posílám předplatné na "Pokrok" — $2.50 — a sirotkům do staré vlasti $2.00; celkem $4.50. —

Ctěný pane! Přijměte srdečný dík za předplatné, jakož i za příspěvek pro ubohé z nejubožších, již skutečně pomoci naší potřebují. V jménu jich vám vděčí,

Pořadatelka.

* * *

Nejmenované, Crete, Neb., dne 1. října 1919. — Ctěná paní pořadatelko "Ženské Hlídky"! Já a moje dcera zasíláme na vás $10 pro ty nevinné sirotky v opatrování slečny Stejskalové v útulně v Brně. Jest nám jich velice líto. Pěkné pozdravení na ct. paní pořadatelku a celý personál "Pokroku". Na shledanou!

Ctěná přítelkyně! Přijměte vřelý dík ve jménu těch ubohých trpících, kteří věru vám budou vděčiti za pomoc k ukojení hladu. Kéž by bylo více soucitných dobrodinců, tak aby jim bylo rychle pomoženo. Srdečně vás zdraví.

Pořadatelka.

* * *

Ctěná paní pořadatelko! Prosím za poradu. V některých novinách jsem četla, ani již nevím, ve kterých, abychom neposílali nic do Československa, že došel čas oné společnosti, která se uvolila zasílati do prvního září. Teď že vyjednává Československá vláda s Amerikou skrze balíčkovou poštu, a až to vyjedná, že ony noviny to oznámí, ale dosud nic o tom nepřinesly. Ráda bych věděla, co je na tom pravdy. V "Pokroku" čtu, jako by se v zásilce stále pokračovalo tím samým směrem, tak nevím, jak se mám řídit, neboť jsem též chtěla mým příbuzným něco poslat. — Ctěná redakce Pokroku Západu! Přiloženě naleznete $2.50, jako předplatné na list a $2.00 na ubohé vdovy a sirotky v Československu válkou postižené. — Jedna čtenářka "Pokroku Západu".

Čtenářce P. Z.: Ctěná přítelkyně: Bylo projednáváno Československou vládou o zřízení dodávky balíčkové pošty, jelikož však dodávání této musí nezbytně zasílano býti skrze jiná území, s nimiž vláda Spojených Států a vláda Československá musí míti dohodnutí ku uskutečnění balíčkové pošty, protož to vezme delší dobu. Co se však týče zásilek na samostatné lodi, to ovšem je zrušeno, avšak zásilky zboží přátelům vyřizují se stále, a to firmou Voska & Boyoir, v čísle 6 W. 48. Str., New York, N. Y., aneb na American Czechoslovak Board, 2500 So. Sawyer Ave., Chicago, Ill. — S pozdravem — Pořadatelka.

* * *

KOUTEK
Paní Radové.

Ctěná paní Radová! Prosím, promiňte, že i já vás obtěžuji, neboť jsem slyšela různé poznámky, že již není třeba zasílati peníze do staré vlasti, že teď jen příbuzní tam svým přátelům zasílají, co tito potřebují. — Žena.

Odpověď Ženě: Je pravdou, že teď krajané mohou svým příbuzným a známým zasílati šatstvo neb i potraviny, ale každý nemá zde v této zemi přátele, nebo dobré známé, na něž by se mohl obrátiti v této těžké době. Je tam tisíce a tisíce ubohých vdov a sirotků, o něž se nemá kdo starati, a nová Československá republika je vydraňována, tak že to vezme ještě nějakou dobu, nežli se věci urovnají, aby se mohla sama starati o své obyvatele. Proto jest třeba, aby se jim ještě nějaký čas pomáhalo a to hlavně těm chudým vdovám a sirotkům.

* * *

Ctěná paní Redová! Čtu se zájmem vaše odpovědi na dotazy a toť i já přicházím též s otázkou a více, proč je tolik matek, které své dcerušky posílají, aneb nechají pracovati v továrnách, v úřadovnách a různých místech spíše nežli by je přidržovaly samy, anebo je poslaly do nějaké rodiny, aby konaly domácí práci! Za laskavou vaši odpověď žádá, a za niž předem děkuje — Z. V.

Odpověď paní Z. V.: Na tuto otázku je snadná odpověď: snad jen proto, že se matka domnívá, že dceruška její více vydělá a pak snad se jí zdá, že je to pro dceru ponižující práce sloužiti. Ale mnohdy si dcerky volí svoje postavení bez matčiny vůle.

* * *

NA ZBIROVĚ.

Kolikráte za války a v době převratu, ve chvílích strašlivých a vznosných vzpomněla jsem svých drahých mrtvých! Připadalo mi, že jim musím povídati překvapující události. Někdy jsem jim přála, že nevidí, že neslyší, a jindy mi jich bylo hrozně líto, že se nedočkali.

Oni silní, neohlomní, nesmlouvaví, oni naši krví a duší nedočkali se ohromného, netušeného osvobození.

Mezi mrtvými svými velmi blízkými přivolávala jsem si Čechu, Zeyera, Sládka, Mrštíka, Nerudu.

Jak všichni cítili plamenně, a co by asi všemu byli říkali, co by dnes napsali na okraj praporu, který vlaje nad osvobozenou vlastí! Tak jsem je znala, že bych ručila za každé jejich gesto.

Zeyer blouznivý a vřele hotov dáti život, Mrštík divoce temperamentní a spolehlivý jako srdce samo, Čech vážný samotář, svrchovaný národní světec, Neruda moudrý, ironický a prorocky ryzí, Sládek prudký, stručný a svůj, jako půda naší vlasti a nebe naší půdy.

Na Zbirově této neděle jest slavnost Sládkova, z daleka zástupy přijdou, aby se shromáždily před jeho rodným domkem, hudby zavzní, kdosi vřele promluví, družičky nebo dívky v národních krojích kvítí ponesou, lesy zachvějí se ozvěnou Sládkových písní, celý Sládkův kraj ožije vzpomínkami a blahořečněním.

Jak Sládek miloval svůj Zbirov, jak cítil se svým rodným krajem on tulák, romantik, básník inspirací, bezprostřední tlumočník přírody, srdce a vlasti!

Když jsem byla naposledy na Zbirově, ve světle jeho právě založeného sadu u hlubokého lesa, byl Sládek již velmi churav, ale toho dne rozkvetla jeho duše jásavě jako za dávných dob, kdy toužíval ještě k moři a k pólům světa. Toho dne byl docela zdráv a hovořil živě a rozjitřeně, byl plu dobových otázek národnostních a literárních, kritisoval přísně některé osobnosti, polevující rakouskému jhu, vykládal popuzen, jak pan d'Este vtíravě pletl se do záležitostí Akademie, dává si referovati v ohledu "vlasteneckém a náboženském" o autorech a dílech, žádajících o ceny.

Sládek byl vždy krajně na nejkrajnějším křídle národnostním, byl z těch, již neznali obav ani váhavosti, celý člověk, bard ryze českého zrna, jemuž nota jeho písně byla samozřejmou jako srdce a hlava. Co vyslovil ve svých písních, burácelo v jeho hlavě a srdci, ať nadšením nebo výbuchem nenávisti . . .

Vzpomínám, jak ho kdysi pobouřil výrok mladého českého šlechtice o "bandě lupičů a žhářů". A ihned vytryskla odveta.

Josef V. Sládek byl z těch, kdož připravovali půdu k dnešnímu velikému osvobození naší vlasti.

Slavnost Sládkova na Zbirově! Přijdou mezi zástupy i neviditelní? Sládek je uvítá vzletnými slovy na pokraji lesa.

Jan Neruda usedne na lávce a řekne s úsměvem: "Dávno jsem tušil, že Rakousko se rozpadne a budeme mít republiku, snival jsem šílené sny o republice!"

Julius Zeyer postaví se u břízy proti němu a promluví tiše a zamyšleně: "Královské Čechy jsou osvobozeny od Habsburků, já jich tak nenáviděl, ty císaře."

A Svatopluk Čech, maje sklopený zrak, jakoby hledající cosi v půdě, řekne skromně a vroucně: "Tím je moje životní síla a duše vznesena až do oblak: Vlasť je osvobozena." Dětský jasný jeho pohled se zamlží.

Vítězem Mrštík rozloumí cosi jako kus tvrdého chleba a vzkřikne: "Nechť tekla krev a tepen za tuto osvobozené žití!"

A Sládek zamává kloboukem a všichni se ohlédnou . . . K domovu chvátá Vrchlický a volá: "Jsem přešťasten!"

* * *

Lesy šumí na Zbirovsku, zvony hlaholí, hudby zněji, kroje se pestří. Živí se radují a nadšeně provolávají slávu, a mrtví poslouchají.

Kdyby tu všichni byli dnes, jak by závažně zněla jejich slova. Ale nenechali jich dědictvím v nás?

V nich nebylo stranictví ani prospěchářství, oni věděli, čeho je třeba Čechům, vlasti. A dnes věděli by zvláště jasnozřivě po hrozné válce a po velikém osvobození.

Vznešení mrtví, buďte s námi! Buďte s námi, ať nezbloudíme, ať dovedeme zachovati, čeho jsme hrdinskými činy našimi a nejlepších českých lidí získali. Buď silný duch Váš s námi!

* * *

Z KUCHYNĚ

Pokyny na různé dobré jablkové páje.

Ku docílení velmi dobrého páje předně je zapotřebí dobrého křehkého těsta a pak dobrých kyselých jablek, která se lehce rozpečou, a pak hodně rozpálená trouba, aby se rychle pekly. Ku dělání těsta je třeba, aby byla mouka, mastnota a voda hodně studená, tak aby se sádlo dalo dobře v mouce rozetříti; přidáním trochu prášku (baking powder) do mouky zkypří se trochu těsto. Na dva velké koflíky mouky, přidat jen jednu svrchem prášku, trochu soli a tři-čtvrtě koflíku sádla, kdo chce, může dáti též polovic sádla a másla, vody a "hodně studené" jen tolik, co by se mouka navlhčila, tak aby se dala dohromady. Rozválej těsto tence, po vrchu se může páj třeba ještě pomastit. Jsou-li jablka, která se rychle nerozpečou, tož lépe je napřed trochu s cukrem povařiti, a pak je dáti do těsta; tak se zajistí vždy dobrý páj.

Též je možno docíliti dobrého těsta na páj, když přimícháme do mouky trochu ustrouhaného sýru, aneb tvarohu. Dáme-li sýr, tož dáme o trochu méně mastnoty, neboť sýr jest sám o sobě masitý. Chceš-li míti zvláště křehký páj, dej jeden koflík mouky, jeden ustrouhaného sýra (American Cheese), neb jiný k tomu účelu se hodící, dvě lžíce másla a žlíbec soli a vody jen, co by se dalo dohromady; jablka jsou do tohoto těsta lepší, vynecháme-li koření. Též páje dělané s obyčejným těstem, možno, když jsou pečené, po vrchu posypati strouhaným sýrem a dát ještě do trouby, aby se tento rozehřál, ale tento páj je nejlepší, podává-li se teplý.

Jiný způsob: Udělej těsto se sýrem jako předešle, vylož jím jen talíř, dej pak jablka a peč bez vrchní kůrky. Můžeš páj dát do trouby přikrytý jiným obráceným talířem, tak aby se jablka pěkně rozpekla a když páj vychladne, pokláď pak tento sýrem, vem jeden malý syreček (cream cheese) a rozmělči jej s trochou ušlehané smetany a můžeš použíti k tomuto třeba trubičku ku polevě dortů.

Jablkový páj je též dobrý, když na jablka nastrouháme trochu kůry z oranže, anebo citronů.

Též možno do jablek přimíchati jiné zavařené ovoce, jako meruňky "apricots", ananasy, dvě neb tři lžíce těchto dodají zvláštní chuť jablkám.

Dobrý páj se docílí, když mezi jablka, nežli pokryjeme páj vrchním těstem, nakrájíme pár mechynek (cranberries).

Též je velice dobrý a úhledný páj takto pečený: Udělej těsto křehké, pokryj jím převrácený pájový talíř a dej jej péct. Zatím pokrájej pěkná oloupaná a na čtrtky pokrájená jablka, dej do mísky vařit s trochou přecezené šťávy z cranberries a cukrem, až změknou a jsou pěkná růžová. Narovnej pak pozorně čtvrtěky do toho páje, nech šťávu z jablek trochu zhoustnout a nalej ji pak do toho páje na ty čtvrtky z jablek a nech to vystydnout. Lahodí jak žaludku, tak též i oku.